

2023-03-01

Dnr: KS 2023/00150

Ju2023/00511

Handläggare

Utvecklare Annette Jonasson

Telefon 0522-69 60 49

annette.jonasson@uddevalla.se

Yttrande gällande remiss från justitiedepartementet om utkast av lagrådsremiss, vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl

Sammanfattning av synpunkterna

Uddevallas kommun ställer sig bakom föreslagna ändringar i utlänningslagen. Uddevalla kommun har haft ett organiserat flyktingmottagande i snart 40 år. Tack vare en stark invandring, så har kommunen haft en positiv befolkningsutveckling med allt vad det innebär. Uddevalla kommun har tyvärr även stora utmaningar med segregation och är en av de 32 kommuner i Sverige som har socioekonomiskt eftersatta områden. Gemensamt för dessa områden, förutom socioekonomiska faktorer, är att de har en befolkning som till största delen består av personer med utländsk bakgrund med ett ursprung utanför Norden och EU. Att drivkraften bör vara att snabbt komma i arbete och bli självförsörjande är en viktig del i integrationsarbetet. De ändringar som föreslås i utlänningslagen ses av kommunen som ytterligare ett sätt att ge kommunerna ett "andrum" i flyktingmottagandet, för att kunna fokusera på det långsiktiga arbetet för att bryta segregationen. Både initiala insatser och långsiktigt arbete behövs.

Utveckling av synpunkterna

4.1 Ändrat krav för att vara anknytningsperson med tidsbegränsat uppehållstillstånd.

Inga synpunkter.

4.2 Höjd åldersgräns för att vägra uppehållstillstånd på grund av anknytning.

Kommunen instämmer med förslaget, med tanke på att detta kan vara ett steg till att förhindra tvångsäktenskap.

4.3 Begränsa möjligheter till undantag från försörjningskravet vid anhöriginvandring för vissa skyddsbehövande

Kommunen instämmer med förslaget, med tanke på att det är en tydlig signal av vikten att snabbt komma i arbete och egen försörjning.

5 Begränsade möjligheter att bevilja uppehållstillstånd av humanitära skäl

Inga synpunkter.

KOMMUNSTYRELSEN

§ 88

Dnr KS 2023/00150

Remiss från justitiedepartementet om utkast av lagrådsremiss, vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl

Sammanfattning

Uddevalla kommun har fått erbjudandet om att svara på remissen *vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl*. Sista svarstid är 31 mars. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2023. Förslagen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Sverigedemokraterna.

I utkastet till lagrådsremiss föreslås ändringar i utlänningslagen (2005:716) kap 5, som innebär att villkoren för anhöriginvandring skärps och möjligheten att bevilja uppehållstillstånd av humanitära skäl begränsas. Det föreslås också att höja åldersgränsen för att neka uppehållstillstånd anknytning make eller sambo från 18 till 21 år. Dessa ändringar är ytterligare ett steg i att upprätthålla en restriktiv migrationspolitik där svenska regelverket inte är mer generöst än vad som krävs enligt EU-rätten och internationella konventioner.

Uddevallas kommun ställer sig bakom föreslagna ändringar i utlänningslagen

Uddevalla kommun har haft ett organiserat flyktingmottagande i snart 40 år. Tack vare en stark invandring, så har kommunen haft en positiv befolkningsutveckling med allt vad det innebär. Uddevalla kommun har tyvärr även stora utmaningar med segregation och är en av de 32 kommuner i Sverige som har socioekonomiskt eftersatta områden. Gemensamt för dessa områden, förutom socioekonomiska faktorer, är att de har en befolkning som till största delen består av personer med utländsk bakgrund med ett ursprung utanför Norden och EU. Att drivkraften bör vara att snabbt komma i arbete och bli självförsörjande är en viktig del i integrationsarbetet. De ändringar som föreslås i utlänningslagen ses av kommunen som ytterligare ett sätt att ge kommunerna ett ”andrum” i flyktingmottagandet, för att kunna fokusera på det långsiktiga arbetet för att bryta segregationen. Både initiala insatser och långsiktigt arbete behövs.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2023-03-01
Yttrande Ju2023/00511 Uddevalla kommun 2023-03-01
Utkast till lagrådsremiss

Yrkanden

Jarmo Uusitalo (MP) för (MP)- (V)- och (S)-gruppen: avslag på förslaget i handlingarna samt bifall till ett gemensamt upprättat remissvar (remissvaret bifogas protokollet som en separat bilaga).

Forts. § 88

Camilla Johansson (C): avslag på förslaget i handlingarna samt bifall till eget upprättat remissvar (remissvaret biläggs protokollet som en separat bilaga).

Propositionsordningar

Ordföranden ställer proposition på förslaget i handlingarna, Camilla Johanssons (C) yrkande samt Jarmo Uusitalos (MP) m.fl. yrkande och finner kommunstyrelsen bifalla förslaget i handlingarna.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att som svar på remissen sända Uddevalla kommuns yttrande till Justitiedepartementet

Reservation

Miljöpartiets, Centerpartiets och Socialdemokraternas ledamöter reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

David Höglund Velasquez (V) reserverar mot beslutet med följande motivering.

Anhöriginvandring

Vänsterpartiet menar att rätten att leva med sin familj, som är fastställd i en lång rad konventioner som Sverige förbundit sig att följa, bör värnas och respekteras. Det är det enda humana och det enda värdiga ett samhälle som gör anspråk på höga ambitioner när det gäller barns rättigheter. Det är bra för samhället och för den enskilde, det är bra för integrationen och etableringen.

I utlänningslagen finns en 18-årsgräns vid anhöriginvandring för makar/sambos. Denna gräns föreslås höjas till 21 år, eftersom det är den högsta gränsen som är tillåten enligt EU:s familjeåterföreningsdirektiv. Av direktivet framgår att en sådan gräns får införas i syfte att motverka tvångsäktenskap och att främja integrationen. Jag är mycket kritisk till detta ställningstagande och menar att 18 år är den rimliga gränsen. En 21-årsgräns riskerar att leda till väldigt långa väntetider för familjeåterförening, som kan stå i strid med Europa-konventionen, inte minst om det också finns barn med i bilden.

Uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl

Det behövs en möjlighet till uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl i svensk utlänningslag även framöver. Jag anser att bestämmelsen bör formuleras enligt lagändringen från 2014, men att särskilt omständigheter bör gälla för alla, även för vuxna. Ändringen 2014 motiverades utifrån att lagstiftningen skulle svara bättre mot barnkonventionen. Att man nu när barnkonventionen blivit svensk lag inte ens vill återgå till den ordningen är svårt att förstå.

En solidarisk flyktingpolitik

Forts. § 88

Det är hög tid att skapa en genomtänkt och solidarisk flyktingpolitik som tar avstamp i internationella konventioner och deras andemening. Tyvärr finns inte den ambitionen hos majoriteten av de övriga partierna.

Deras mål har istället varit att minska antalet människor som söker skydd i Sverige, utifrån den felaktiga föreställningen att strängare lagstiftning leder till färre asylsökande.

Det är med stor sorg jag konstaterar att det finns en majoritet som vill stoppa människorna som flyr från krig och förtryck, istället för att bekämpa anledningarna till att människor flyr. Det är det faktum att människor runt om i världen tvingas fly för sina liv som är ett problem, inte att några få av dem vill söka skydd i Sverige. Tvärtom är det något vi ska vara stolta över. Att Sverige är känt som ett land där människors rättigheter respekteras, där även kvinnor och barn har rättigheter och goda förutsättningar att förverkliga sina livsambitioner är en bild vi vill värna och stärka.

Utifrån detta kan Vänsterpartiet sammantaget inte stå bakom majoriteten i Uddevallas remissvar. Ändringarna som läggs fram kommer inte leda till förbättringar, tvärtom. Därför reserverar jag mig mot remissvaret.

Vid protokollet
Sebastian Johansson

Justerat 2023-03-31
Martin Pettersson (SD), Camilla Johansson (C)

Justeringen tillkännagiven på anslagstavlan 2023-03-31
Sebastian Johansson

Skickat 2023-04-03
Justitiedepartementet

2023-03-01

Dnr KS 2023/00150

Handläggare

Utvecklare Annette Jonasson

Telefon 0522-69 60 49

annette.jonasson@uddevalla.se

Remiss från justitiedepartementet om utkast av lagrådsremiss, vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl

Sammanfattning

Uddevalla kommun har fått erbjudandet om att svara på remissen *vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl*. Sista svarstid är 31 mars. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2023. Förslagen bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Sverigedemokraterna.

I utkastet till lagrådsremiss föreslås ändringar i utlänningslagen (2005:716) kap 5, som innebär att villkoren för anhöriginvandring skärps och möjligheten att bevilja uppehållstillstånd av humanitära skäl begränsas. Det föreslås också att höja åldersgränsen för att neka uppehållstillstånd anknäring make eller sambo från 18 till 21 år. Dessa ändringar är ytterligare ett steg i att upprätthålla en restriktiv migrationspolitik där svenska regelverket inte är mer generöst än vad som krävs enligt EU-rätten och internationella konventioner.

Uddevallas kommun ställer sig bakom föreslagna ändringar i utlänningslagen

Uddevalla kommun har haft ett organiserat flyktingmottagande i snart 40 år. Tack vare en stark invandring, så har kommunen haft en positiv befolkningsutveckling med allt vad det innebär. Uddevalla kommun har tyvärr även stora utmaningar med segregation och är en av de 32 kommuner i Sverige som har socioekonomiskt eftersatta områden. Gemensamt för dessa områden, förutom socioekonomiska faktorer, är att de har en befolkning som till största delen består av personer med utländsk bakgrund med ett ursprung utanför Norden och EU. Att drivkraften bör vara att snabbt komma i arbete och bli självförsörjande är en viktig del i integrationsarbetet. De ändringar som föreslås i utlänningslagen ses av kommunen som ytterligare ett sätt att ge kommunerna ett ”andrum” i flyktingmottagandet, för att kunna fokusera på det långsiktiga arbetet för att bryta segregationen. Både initiala insatser och långsiktigt arbete behövs.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2023-03-01

Yttrande Ju2023/00511 Uddevalla kommun 2023-03-01

Utkast till lagrådsremiss

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att som svar på remissen sända Uddevalla kommuns yttrande till Justitiedepartementet

2023-03-01

Dnr KS 2023/00150

Ärendebeskrivning

Förslag till ändringar i utlänningslagen (2005:716) 5 kap.

Nuvarande bestämmelser - Den som får uppehållstillstånd som *flykting* eller *alternativt skyddsbehövande* och bedöms ha välgrundade utsikter att beviljas ett uppehållstillstånd *under en längre tid*, har möjlighet att söka uppehållstillstånd för sin familj att flytta till Sverige. Familjemedlemmarna får då uppehållstillstånd bara under så lång tid som det egna tillståndet gäller. För familjeåterförening gäller ett så kallat försörjningskrav. Det betyder att personen måste kunna försörja sig själv och sin familj, samt ha en bostad av tillräcklig storlek och standard. Det finns vissa undantag från försörjningskravet, till exempel *om man ansöker inom tre månader efter beviljat uppehållstillstånd*.

Nytt förslag – att tremånadersfristen enbart ska gälla de som fått uppehållstillstånd som *flykting*. När det gäller kvotflyktingar (vidarebosättning – överföring av skyddsbehövande till Sverige), så innebär nuvarande lagstiftning att tidsfristen på tre månader gäller från inresedatum till Sverige. Nytt förslag är att inresedatum tas bort. Förslaget vill även byta ut orden *under längre tid* till ordet *varaktigt*. Ny lydelse blir därför.....har välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd.

Vidare föreslås att ta bort möjligheten att få uppehållstillstånd under kategorin *särskilt ömmande omständigheter*. I stället ska *synnerligen ömmande omständigheter* även gälla för barn, även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

Nuvarande bestämmelser - I undantagsfall kan en person få uppehållstillstånd trots att han eller hon inte behöver skydd mot förföljelse eller uppfyller kraven för uppehållstillstånd på någon annan grund. Det krävs då *synnerligen ömmande omständigheter* för vuxna, och det något lägre kravet *särskilt ömmande omständigheter* för barn.

Det föreslås också att åldern höjs från 18 till 21 år när det gäller anknytning till make eller sambo.

Förklaring begrepp

Status Flykting: En internationell statusförklaring som grundar sig på både regler i Genèvekonventionen och EU:s skyddsgrundsdirektiv. En flykting är, enligt 1951 års Genèvekonvention, någon som har lämnat sitt land och som inte kan återvända på grund av att denne riskerar förföljelse på grund av ”ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp”.

Status Alternativt skyddsbehövande: En internationell statusförklaring som grundar sig på bestämmelserna i EU:s skyddsgrundsdirektiv. Förenklat bedöms en person vara alternativt skyddsbehövande om denne lämnat sitt land och inte kan återvända på grund av en risk att ”straffas med döden eller utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning”. Det kan också vara en person som har en allvarlig och personlig risk att skadas på grund av en pågående väpnad konflikt i hemlandet.

2023-03-01

Dnr KS 2023/00150

Människor på flykt

Ca 90 miljoner människor är på flykt. Det är det högsta antalet någonsin. För 20 år sedan så var den siffran ca 34 miljoner och för 10 år sedan 65 miljoner. De flesta flyktingar är så kallade internflyktingar eller har flytt till grannlandet. De vanligaste ursprungsländerna på flykt år 2021 var i ordningen: Syrien, Venezuela, Afghanistan, Sydsudan och Myanmar. Dessa fem länder står för 69 % av alla flyktingar. Trots att antal flyktingar ökat, så har antalet flyktingar till Sverige minskat stort under de sista sju åren (från ca 163 000 år 2015 till ca 16 000). Detta beror på en rad åtgärder, dels överenskommelser inom EU, dels lagändringar i Sverige. Detta förslag till ändring i utlänningslagen, är ytterligare ett steg i att upprätthålla en restriktiv migrationspolitik där svenska regelverket inte är mer generöst än vad som krävs enligt EU-rätten och internationella konventioner.

Uddevallas minskade mottagande

I Uddevalla har vi märkt av detta i form av ett minskat mottagande av nyanlända. År 2016 var det högsta någonsin, då nästan 700 personer folkbokförde sig i Uddevalla efter uppehållstillstånd, när vi räknar med de drygt 100 som först bott i annan kommun. År 2022 var den siffran 46 och prognosen för 2023 är totalt 30. Det är framför allt två saker som påverkat kommunens minskade mottagande. Dels att Sveriges totala kommunplacerade har minskat (Uddevalla har under de senaste åren tagit emot knappt 0,5 % av dessa), dels har nya bosättningslagen sedan 1 mars 2016 minskat vårt mottagande, eftersom nu alla kommuner måste ta emot. Vi kan även se att de ändrade reglerna i EBO lagstiftningen börjar verka (om personer under asyltiden bosätter sig själva i ett bostadsområde som är klassat som socioekonomiskt eftersatta, så utgår ingen dagensättning). Detta minskar i förlängningen antalet kommunmottagna från den andel som under asyltiden bott i eget boende hos släkt eller vänner (EBO).

Berörda lagar från beskrivning ovan:

Lag (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (tillfällig lag juli 2016 – juli 2021)

Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera och förordningen

(1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl.

Oavsett vilka regler som gäller, så kommer vi att få se ett växlande flyktingmottagande över tid. Närmast nu är de drygt 50 000 ukrainare som hittills sökt skydd enligt massflyktsdirektivet. Om kriget blir långvarigt, så kommer troligen ett antal av dessa att söka asyl för att stanna i Sverige. I migrationsverkets senaste prognos från februari, så räknar man med att ca 11 000 av massflyktingarna ska söka asyl under 2024 (under förutsättning att massflyktsdirektivet inte förlängs med ytterligare ett år till mars 2025). Att mottagandet varierar stort mellan åren är den största utmaningen för kommunen. Eftersom kommunen enligt lag har en skyldighet att erbjuda vissa etableringsinsatser till nyanlända, så kräver det att kommunens verksamheter ska kunna ställa om på kort tid. Detta är en stor utmaning. Det är dock något vi måste kunna förhålla oss till och vi har därför täta uppföljningar, samt uppdaterar vid behov våra prognoser utifrån migrationsverkets prognoser, som kommer fyra gånger per år

Statistik

Andelen anhöriga till flykting eller skyddsbehövande har i Sverige varierat de sista 10 åren till att utgöra mellan 15 och 37 %.

Totalt antal kommunmottagna efter uppehållstillstånd, uppdelat på fem olika kategorier

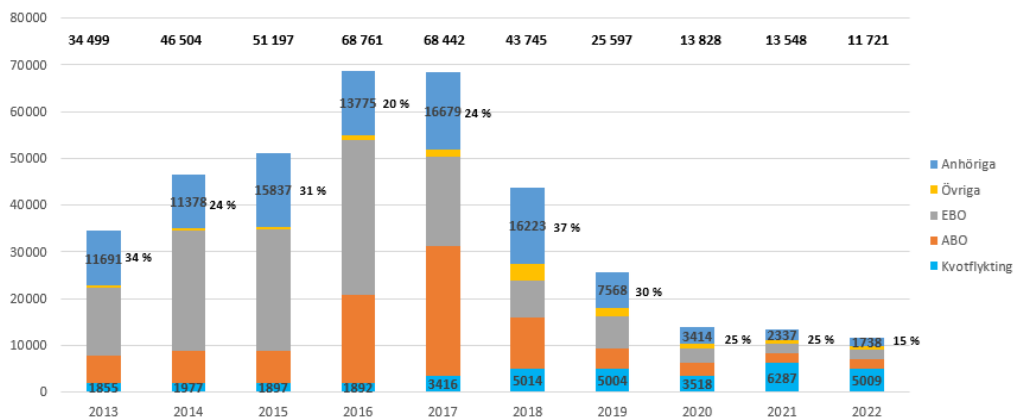
Kvotflykting – uttagna i utlandet i samarbete med UNHCR

ABO – personer från migrationsverkets anläggningsboende

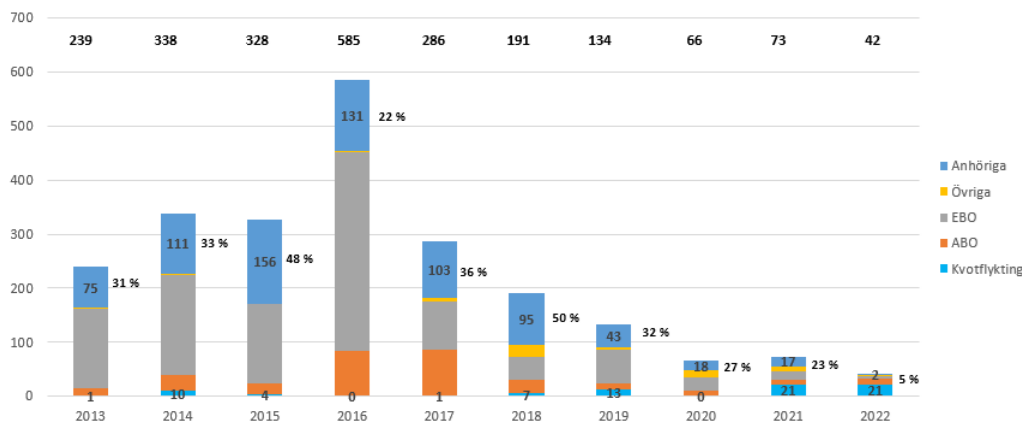
EBO – personer från eget boende, oftast inneboende hos släkt eller vänner

Övriga – nytt eller fortsatt uppehållstillstånd på rätt grund, lämnat ABO utan att uppges adress

Anhöriga – anhöriga till flyktingar, skyddsbehövande eller personer som fått uppehållstillstånd på synnerligen ömmande omständigheter

Motsvarande siffror för Uddevalla är mellan 5 – 50 %.

Malin Krantz
Kommundirektör

Annette Jonasson
Utvecklare

Beslutet och beslutsunderlaget ska skickas till ju.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till juL7@regeringskansliet.se